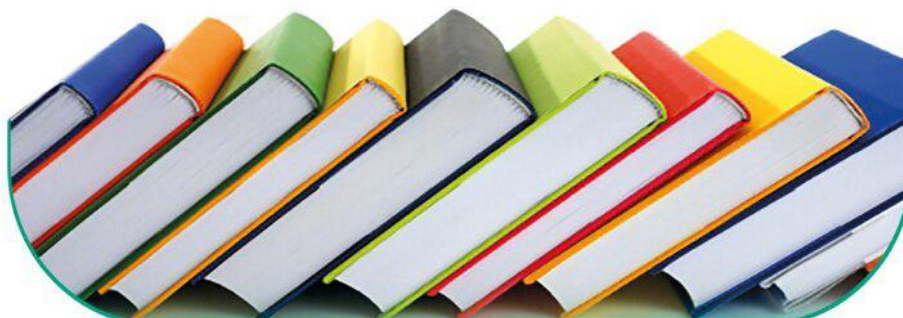

بولتن کتابداری و اطلاع رسانی پزشکی
شماره دوم، اسفند ۱۳۹۵

فهرست مطالب

سخن سردبیر

بخش ۱: اخبار

۱ اقدامات بنیادی جدید در گروه کتابداری و اطلاع رسانی پزشکی

۲ اهم فعالیتهای علمی - پژوهشی گروه

بخش ۲: مقالات آموزشی و پژوهشی

۱۲ آینده کتابخانه های الکترونیکی در دانشگاه ها (صنم ابراهیم زاده)

عنوان نشریه: بولتن کتابداری و اطلاع رسانی پزشکی
شماره دوم، اسفند ۱۳۹۵

آدرس: تبریز- دانشگاه علوم پزشکی تبریز
دانشکده مدیریت و اطلاع رسانی پزشکی- طبقه اول
گروه کتابداری و اطلاع رسانی پزشکی

بولتن کتابداری و اطلاع رسانی پزشکی

دانشکده مدیریت و اطلاع رسانی پزشکی
دانشگاه علوم پزشکی تبریز
گروه آموزشی کتابداری و اطلاع رسانی پزشکی

صاحب امتیاز

گروه آموزشی کتابداری و اطلاع رسانی پزشکی
دانشگاه علوم پزشکی تبریز

مدیر مسئول و سردبیر
وحیده زارع گاوگانی

مدیر اجرایی
مینا محامی

طراح گرافیک
احلام فائز

همکاران این شماره

وحیده زارع، مینا محامی، صنم ابراهیم زاده

تأسیس: تابستان ۱۳۹۴

هدف: خبری، آموزشی و پژوهشی
پوشش: ملی

اخبار

اقدامات بنیادی جدید در گروه کتابداری و اطلاع رسانی پزشکی

بخش یک

همچنین گروه مجوز جذب ۲ نفر نیروی هیئت علمی کتابداری برای ۵ سال آینده را در گروه اخذ نمود.

• راه اندازی بولتن کتابداری و اطلاع رسانی پزشکی
گروه کتابداری و اطلاع رسانی پزشکی اولین شماره بولتن گروه را با اهداف خبری و آموزشی از فعالیتهای گروه و مطالب پژوهشی و علمی مرتبط با رشته در زمستان ۹۴ به شکل الکترونیکی و چاپی منتشر کرد. این بولتن با هدف کلی آموزشی و خبری تولید می شود. بخش اطلاعاتی آن جنبه آموزشی و توانمندسازی دارد و در اطلاعات مربوط به روشهای پژوهشی، مسایل اخلاقی پژوهشی مانند سرقت ادبی و بازنمودهای متنوع آن، جستجو و بازیابی مدارک و مقالات از وبگاهها و پایگاههای اطلاعاتی، مفاهیم و مصادیق علم سنجی، دگر سنجی (آلتریکس)، ابزارها و توانمندیهای ضروری برای یک پژوهشگر مانند ORCID، رتبه بندی دانشگاهها، انتشار و استهلاک نتایج تحقیقات (PublishOrPerish)، توصیه نامه های مربوط به نشر اطلاعاتی رابخوانید و بنویسید. بخش خبری این بولتن بیشتر آگاهی رسانی از اخبار مربوط به تغییرات و نوآوری های انجام شده در گروه آموزشی است که ممکن است مخاطب/ ذینفعان اصلی آن دانشجویان، اعضای هیئت علمی و سیاست گذاران آموزشی دانشکده و دانشگاه باشد.

• اقدام برای توسعه رشته

گروه کتابداری و اطلاع رسانی پزشکی برای توسعه رشته و گروه، اقدامات مقدماتی برای ایجاد سه گرایش جدید رشته از جمله کتابداری مبتنی بر شواهد، علم سنجی پزشکی و رشته رسانه و سلامت در سطح کارشناسی ارشد و Ph.D کتابداری و اطلاع رسانی پزشکی را آغاز کرد در این خصوص ابتدا موضوع در جلسه بهمن ماه ۹۴ گروه مطرح و چهارچوب مفهومی آن بیان شد و سپس ضرورت و اهمیت ایجاد رشته، پتانسیلها و فرصتهای موجود بررسی شدند و تاسیس آن و توسعه کورکولوم آموزشی در اولویت قرار گرفت و مقرر شد بمحض تصویب در جلسه شورای آموزشی دانشکده نسبت به تدوین سرفصلها و جمع آوری پیشینه ها اقدام شود. در این راستا

• راه اندازی وبسایت علم سنجی دانشگاه با همکاری معاونت تحقیقات دانشگاه و گروه

وبسایت علم سنجی در زمستان ۱۳۹۴ با همکاری معاونت تحقیقات و فناوری دانشگاه ایجاد شد. در طی چند ماه گذشته با بارگذاری اطلاعات مفید و تازه و ایجاد صفحات بیشتر از جمله اعتبار سنجی مجلات و اطلاع رسانی از فعالیتهای مرکز و سایر مراکز وابسته به دانشگاههای علوم پزشکی کشور رابه عهده دارد.

• اقدام برای راه اندازی وبسایت اطلاعات

طرح وبسایت سلامت تعاملی به زبان فارسی با اهداف زیر توسط گروه کتابداری و اطلاع رسانی در دست اقدام است:

✓ ارائه اطلاعات جامع سلامت برای گروه های سنی (کودکان بزرگسالان و سالمندان) سلامت و در تمام

موضوعات مرتبط با سلامت

- ✓ ارائه اطلاعات برای دانش آموزان در زمینه های سلامت
- ✓ ارائه اطلاعات در رابطه با تربیت بدنی بطوریکه بتواند توسط ارگانهای مختلف مورد استفاده و ارجاع قرار گیرد.
- ✓ ارائه اطلاعات مناسب و لازم در رابطه با المپیادها
- ✓ ارائه اطلاعات مورد نیاز در رابطه با سبک زندگی
- ✓ زندگی سالم و سلامت برای خانم های خانه دار
- ✓ اطلاعات مراکز درمانی داروخانه ها و پزشکان در آذربایجان شرقی
- ✓ بازار سلامت
- ✓ معرفی درمانها و تجهیزات جدید پزشکی
- ✓ اطلاع رسانی کمپین کنفرانس میتینگ ورک شاپ ها

اخبار

اهم فعالیت‌های علمی پژوهشی گروه

❖ ایراد سخنرانی مقاله و مسئول یکی از نشستهای روز اول در نهمین همایش کشوری یادگیری الکترونیکی آموزش پزشکی، بهمن ماه ۹۴، سالن همایش‌های بین‌المللی رازی تهران

❖ حضور و ارائه مقاله در پنجمین همایش بین‌المللی سلامت زنان، اردیبهشت ۹۵، شیراز

❖ حضور و ارائه مقاله در همایش سالانه مدیریت سلامت در بلایا و فوریتها، مرداد ماه ۹۵، تبریز

• ادامه برگزاری کارگاههای علم سنجی

گروه کتابداری با همکاری معاونت تحقیقات دانشگاه در ادامه برگزاری سری کارگاههای علم سنجی برای کتابداران دانشکده‌ها را در جهت ارزیابی رتبه علمی دانشگاه و H-index اعضای هیات علمی به تفکیک دانشکده‌ها در دی ماه و بهمن ماه سال ۹۴ در محل کتابخانه مرکزی دانشگاه علوم پزشکی تبریز با حضور کتابداران نماینده هر دانشکده کارگاه علم سنجی معرفی نرم افزارهای علم سنجی از جمله Bibexel, Pajack, UciNet, Netdraw, هم به صورت عملی و هم نظری برگزار کرد.

• مشارکت در کارگاههای علمی

❖ عضو هیات علمی گروه کتابداری و معاون مرکز مطالعات کیفی دانشگاه (دکتر عبد خدا) در کارگاه کیفی مورخ ۵-۶ اسفند ۹۴ دانشکده پرستاری که توسط مرکز مطالعات کیفی دانشگاه برگزار شد به عنوان مدرس مشارکت داشتند.

• شرکت در همایش‌های علمی ملی و بین‌المللی اعضای گروه

❖ حضور و ارائه مقاله در چهارمین همایش بین‌المللی پزشکی مبتنی بر شواهد، آذر ماه ۹۴، جزیره کیش

❖ حضور و ارائه مقاله در چهارمین کنگره سراسری اخلاق پزشکی و اخلاق پرستاری، بهمن ماه ۹۴، سالن اجلاس سران در تهران

• برگزاری جلسات بحث و تبادل نظر در مورد فعالیت های گروه از منظر دانشجویان کتابداری

در جلسه هم اندیشی گروه کتابداری و اطلاع رسانی پزشکی با دانشجویان و اعضای هیئت علمی، نظرات و پیشنهاداتی برای ارتقای علمی و آموزشی گروه مطرح شد از جمله اینکه در طول ترم دانشجویان علاقمند در زمینه های علمی، فرهنگی، هنری و نقد و معرفی کتاب و یا فیلم به حالت تخصصی داشته باشند. در مورد وضعیت کتابخانه ها و حرفه کتابداری دانشجویان علاقمند اقدام به تهیه فیلم مستند بکنند. برای مطرح شدن توانمندی های علمی و عملی گروه، دانشجویان رشته کتابداری حداقل بتوانند یک یا دو مقاله در موضوعات علمی و فرهنگی در روزنامه های کثیرالانتشار به چاپ برسانند. دانشجویان برای توانمند شدن در زمینه های علمی و پژوهشی به خصوص در زمینه نوشتن مقاله و پروپوزال پایان نامه اقدام به همکاری در طرح های پژوهشی و نوشتن پروپوزال نمایند و

در پایان جلسه پیشنهاد شد دانشجویان کتابهای جدید و به روز علمی و تخصصی رشته را به مسئولین دانشکده و کتابخانه جهت خرید از نمایشگاه پیشنهاد کنند.

• برگزاری سری سوم از کارگاههای علم سنجی با عنوان کارگاههای تخصصی علم سنجی و فناوری سنجی در ۲۵ لغایت ۲۷ مرداد ماه ۹۵ با حضور آقای دکتر توکلی زاده از اساتید دانشگاه یزد

در ادامه برگزاری کارگاههای علم سنجی با دعوت از دکتر محمد توکلی زاده از اساتید علم سنجی گروه علم اطلاعات و دانش شناسی دانشگاه یزد و بیانگذار رشته علم سنجی

❖ عضو هیات علمی گروه کتابداری و سرپرست مرکز علم سنجی دانشگاه (دکتر زارع) در کارگاههای تخصصی کتابداران دانشگاههای منطقه آمایشی دو که در ۱۵-۱۳ مهر ماه ۹۵ با همکاری معاونت تحقیقات و فناوری دانشگاه علوم پزشکی تبریز در مرکز NPMC برگزار گردید به عنوان مدرس مشارکت داشتند.

• برگزاری کارگاه علم سنجی در بهار ۹۵

در ادامه برگزاری سری کارگاههای علم سنجی گروه کتابداری با همکاری معاونت تحقیقات و فناوری اقدام به برگزاری کارگاه آموزشی ادغام اسامی در SCOPUS و ایجاد پروفایل ID در ORCID را در خرداد ۹۵ کرد.

• برگزاری ژورنال کلابهای دانشجویان

دانشجویان کارشناسی ارشد کتابداری در جهت اطلاع رسانی از ماهیت رشته و نشان دادن توانمندی های رشته کتابداری هر کدام با موضوعات تازه و مرتبط جلسات ژورنال کلاب را در طول ترم وبه طور مرتب برگزار کردند.

در این دانشگاه جهت تدریس در کارگاه تخصصی علم سنجی و معرفی نرم افزار پری مپ (PreMap) و با حضور کارشناسان واحد علم سنجی در روزهای ۲۵-۲۶-۲۷ مرداد ماه ۹۵ در محل کتابخانه مرکزی دانشگاه علوم پزشکی تبریز برگزار گردید.

• انعقاد تفاهم نامه علم سنجی با دانشگاه یزد

حضور دکتر توکلی زاده از اساتید دانشگاه یزد فرصتی را برای واحد علم سنجی و گروه کتابداری فراهم آورد تا از دستاوردها تجربیات و مهارت‌های به کارگیری علوم نوین در علم سنجی آشنایی حاصل گردد. لذا تصمیم بر آن شد تا در جهت تبادل اطلاعات و تجربیات و دستاوردهای علمی و در راستای بهره مندی از روشهای نوین علم سنجی در دانشگاه علوم پزشکی تبریز در مورخ ۲۸ مرداد ۹۵ در دفتر گروه کتابداری با انعقاد تفاهم نامه ایی مابین دو دانشگاه علوم پزشکی تبریز و دانشگاه یزد صورت گیرد.

• برگزاری مراسم استقبال از دانشجویان ورودی جدید

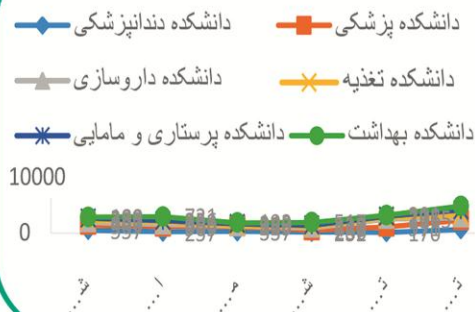
مراسم استقبال از دانشجویان جدیدالورود مهر ۱۳۹۵ در مقطع کارشناسی ارشد کتابداری و اطلاع رسانی پزشکی، در ۷ مهر ۱۳۹۴ در دانشکده مدیریت و اطلاع رسانی پزشکی برگزار شد. دانشجویان جدید، دانشجویان سال های قبل و اساتید و اعضای گروه کتابداری در این جشن استقبال حضور داشتند. در ابتدای مراسم مدیر گروه کتابداری، خانم دکتر زارع برنامه های گروه، برنامه استراتژیک دانشکده و گروه را مرور کرده و موارد و اطلاعات تهیه شده در وب سایت و برنامه های گروه را به دانشجویان نشان دادند. مدیر محترم گروه کتابداری در این جلسه به دانشجویان یادآوری کردند که: "کتابداری و اطلاع رسانی پزشکی پتانسیل های زیادی برای ارتقاء سواد سلامت جامعه و کمک به ارتقاء سلامت جامعه دارد که شما باید آن را از حالت بالقوه به بالفعل برسانید. اعضای هیئت علمی و تمام نیروهای موجود در گروه در خدمت آموزش و توانمند سازی شماست و از شما انتظار دارد در جهت پویایی گروه و خودتان و رشته تان تلاش کنید و هرگز متوقف نشوید". مراسم در انتها با پذیرایی و گرفتن عکس دسته جمعی پایان یافت.

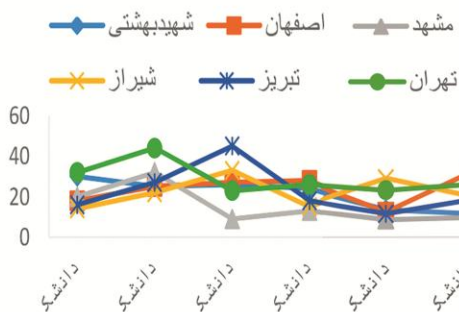
• برآورد وضعیت علمی دانشگاه علوم پزشکی تبریز در مقایسه با ۶ دانشگاه برتر ایران

مرکز علم سنجی دانشگاه که به همت معاونت تحقیقات و فناوری دانشگاه و با همکاری گروه کتابداری و اطلاع رسانی پزشکی راه اندازی شد و با توسعه و بهبود فعالیتهای خود هر سه ماهه گزارشگیری از وضعیت برون داد های علمی اساتید دانشکده های وابسته به دانشگاه علوم پزشکی تبریز را انجام میدهد. از جمله این فعالیتهای برآورد وضعیت علمی دانشگاه علوم پزشکی تبریز در مقایسه با ۶ دانشگاه برتر ایران است که از نظر تعداد مقالات دانشگاه تبریز بعد دانشگاه تهران و اصفهان در رتبه سوم قرار دارد. از لحاظ H-Index نیز دانشگاه تبریز، دانشگاه مشهد، دانشگاه شیراز، دانشگاه شهید بهشتی با میانگین ۱۴ مشترکا در رتبه سوم قرار دارند. همچنین در بررسی دانشکده های مختلف این دانشگاهها، دانشکده دارو سازی دانشگاه تبریز با تعداد مقالات ۱۳۶۵ و H-Index ۴۵ دارای بیشترین تعداد مقاله و H-Index نسبت به دانشکده داروسازی سایر دانشگاه ها می باشد. که در ادامه با نمودارهایی به وضوح قابل مشاهده می باشد.

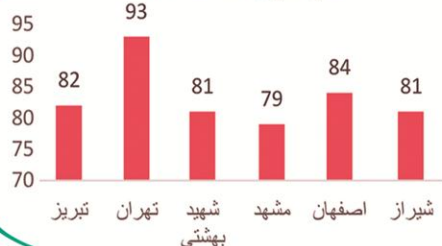
تعداد مقالات

میزان H-INDEX

میانگین تعداد مقالات

میانگین H-index

علمی و مدیریت سلامت کشور، همچنین معاون فرهنگی شهرداری استان شتافتند. همچنین طی نامه هایی از شرکت پیام حنان، وزارت ارشاد، معاونت فرهنگی دانشگاه و درخواست همکاری انجام شد.

- برگزاری همایش کتاب و خواندن: رسانه و سلامت در روزهای ۲۴ و ۲۵ آبان ۹۵

از ابتدای مرداد ۹۵ اقدامات اجرایی اولیه برای برگزاری همایش ملی کتاب و خواندن از جمله راه اندازی سایت، کانال، گروه همایش، طراحی و تهیه پوستر، سربرگ همایش، نامه به اساتید مدعو، اطلاع رسانی همایش، راه اندازی وبسایت ثبت نام آغاز شد.

- دعوت به همکاری و مساعدت معنوی و مادی از ارگانها جهت برگزاری همایش کتاب و خواندن جهت هر چه بهتر برگزاری همایش کتاب و خواندن مسئولین برگزاری همایش طی جلسه ایی به توافق رسیدند تا درصدد جذب اسپانسر برای حمایت های مادی و معنوی همایش باشند که در این راستا اعضای گروه به دیدار مدیر کل نهاد کتابخانه های استان، رییس قطب

دومین همایش ملی کتاب و خواندن با محوریت موضوعی رسانه و سلامت در روزهای ۲۴ و ۲۵ آبان ۱۳۹۵ به همت دانشکده مدیریت و اطلاع رسانی پزشکی و گروه کتابداری و اطلاع رسانی پزشکی، و معاونت محترم تحقیقات و فناوری دانشگاه علوم پزشکی تبریز برگزار شد. تعداد ۱۵۰ عنوان چکیده مقاله توسط دبیرخانه همایش از سراسر کشور دریافت شد. از بین آنها ۲۵ مقاله به صورت سخنرانی و بیش از ۷۵ مقاله در قالب پوستر پذیرفته شد. این همایش که در محل مرکز توسعه و آموزش پزشکی دانشگاه (EDC) برگزار گردید. اساتید و دانشجویان و کتابداران دانشگاه علوم پزشکی تبریز، دانشگاه های تبریز، شهید مدنی آذربایجان، آزاد اسلامی، کارکنان مراکز بهداشت استان آذربایجان شرقی، معاونت درمان دانشگاه علوم پزشکی تبریز و جمعی از اساتید و کتابداران کتابخانه های دانشگاهی و عمومی استان آذربایجان شرقی، شیراز، همدان، کرمانشاه و... شرکت داشتند. در حاشیه این همایش غرفه دستاوردهای قرآنی دانشگاه علوم پزشکی تبریز و غرفه توانمندی کتابخانه دانشکده مدیریت و اطلاع رسانی پزشکی نیز به معرفی دستاوردهای خود پرداختند. دبیرخانه همایش کتاب و خواندن امسال نیز به عنوان دومین سال پیاپی کتابداران برتر سال را از میان ۶۷ کتابدار شاغل در دانشگاه علوم پزشکی تبریز ارزیابی و انتخاب نمود و نیز از بین کتابداران در حال بازنشستگی یک نفر به عنوان کتابدار پیشکسوت شناسایی شد. در روز دوم همایش، کارگاه علمی با موضوع «راهنمای انتخاب مجلات مناسب برای انتشار علمی» با حضور ۳۰ نفری به صورت یک روز برگزار گردید که با استقبال بسیار خوب اعضای محترم هیات علمی دانشگاه، کارکنان،

کتابداران و دانشجویان همراه شد. این همایش توسط نهاد کتابخانه های عمومی استان آذربایجان شرقی، معاونت بهداشت استان آذربایجان شرقی، معاونت فرهنگی دانشجویی دانشگاه علوم پزشکی تبریز، نماینده نهاد رهبری در دانشگاه علوم پزشکی تبریز، معاونت تحقیقات و فناوری دانشگاه علوم پزشکی تبریز و معاونت آموزشی دانشگاه علوم پزشکی تبریز مورد پشتیبانی قرار گرفت. آقای شهرام خدایی مدیر کل نهاد کتابخانه های عمومی استان آذربایجان شرقی با در اختیار گذاشتن تعدادی محل اسکان در خانه کتابدار برای سخنرانان و تقبل کلیه فیلمبرداری ها و عکس برداری های همایش از همکاری دانشگاه با نهاد کتابخانه های عمومی استقبال کرد و تداوم این همکاری را برای پیشرفت اهداف مشترک گروه آموزشی کتابداری و اطلاع رسانی پزشکی و نهاد کتابخانه های عمومی لازم دانست. در مراسم افتتاحیه همایش مشاور رئیس دانشگاه در امور بین الملل و قائم مقام معاونت آموزشی دانشگاه علوم پزشکی تبریز جناب آقای دکتر حنایی نیز: آگاهی، بستری برای ارتقای بهداشت و سلامت در جامعه است. دکتر جلال حنایی اضافه کرد: از میان تمام دستاوردهای بشری، پیشرفت ارتباطات و گسترش فعالیت رسانه ها، ویژگی های ممتازی به زندگی مدرن بخشید، البته کاستی هایی نیز وجود دارد. وی خاطرنشان کرد: خوشبختانه در دانشگاه علوم پزشکی تبریز نگاه تبعیض آمیز به رشته های مختلف وجود ندارد، نگاه مسئولین به رشته پزشکی و دیگر رشته های این دانشگاه یکی است، رشته کتابداری نیز یکی از رشته های با ارزش در این دانشگاه است. خانم دکتر زکیه پیری رئیس همایش و رئیس دانشکده

دبیرخانه ارسال شده است و این نشان دهنده استقبال جامعه و مخاطبان از موضوع اهمیت همایش است. دکتر زارع در ضمن گزارشی تصویری و تحلیلی از میزان مقالات و تنوع جغرافیایی شرکت کنندگان ارائه کرد که ذیلا ارائه میشود.

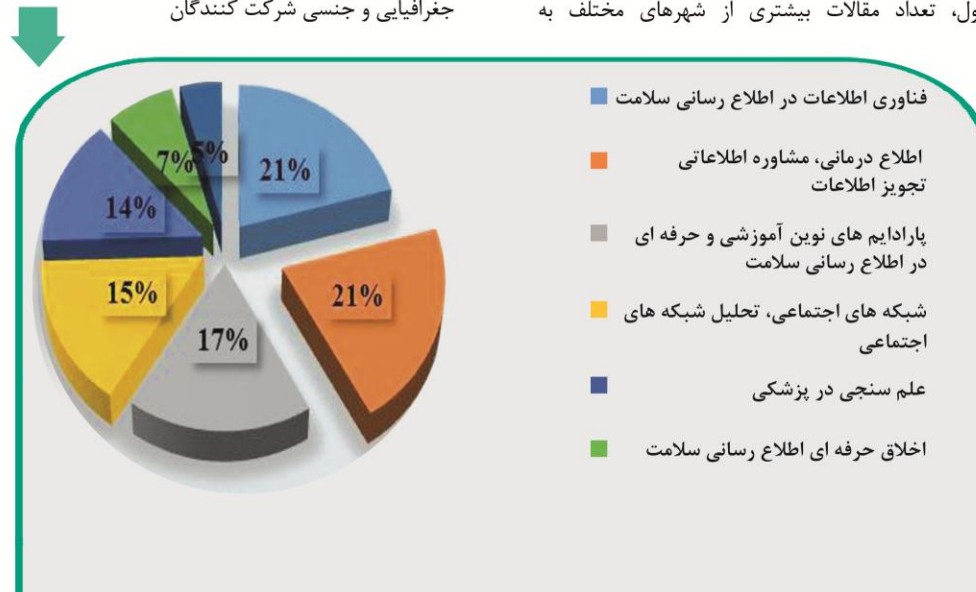
اختتامیه همایش با سخنان دکتر عبدخدا دبیر اجرایی همایش و ارائه شرح مختصری از فعالیتهای انجام شده توسط تیم اجرایی و تشکر از تیم اجرایی شروع شد.

در ادامه برنامه اختتامیه، جوایز، لوح ها و تقدیر نامه ها توسط مقامات مسئول شرکت کننده و مسئولین برگزار کننده تقدیم شد و نیز تندیس همایش به سخنرانان و مقامات و مسئولین محترم و برگزار کنندگان اهدا شد. در مراسم اختتامیه این همایش سه سخنرانی و پوستر توسط داوران همایش به عنوان مقالات برتر انتخاب شدند و به آنها جایزه داده شد.

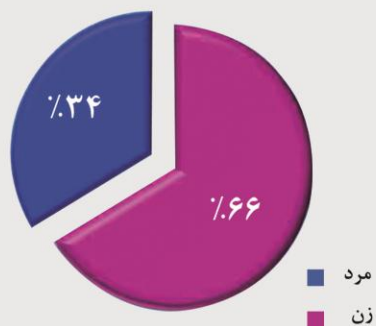
دونفر کتابداران برتر و یک نفر کتابدار پیشکسوت با اهدای جوایز و لوح تقدیر مورد تشویق و تقدیر قرار گرفتند. گزارش آماری از مقالات رسیده، پذیرفته شده و تنوع جغرافیایی و جنسی شرکت کنندگان

مدیریت و اطلاع رسانی پزشکی نیز به عنوان سخنران کلیدی این همایش، اظهار کرد: سرانه مطالعه در کشور ما نگران کننده است. وی افزود: آمارهای ضد و نقیضی از سطح کتابخوانی ارائه می شود، در وهله اول باید جایگاه خودمان را در رتبه بندی جهانی سرانه مطالعه، حفظ و در جهت ارتقای آن تلاش کنیم. وی برگزاری همایش هایی با مضمون کتاب و کتابخوانی را گام موثری در جهت فرهنگ سازی دانست و یادآور شد چنین مسائلی باید در بطن دانشگاه ها مطرح و برای برون رفت از مشکلات تدابیری اندیشیده شود.

خانم دکتر زارع، دبیر علمی همایش نیز تاکید کرد: این همایش بستری برای تبادل اطلاعات، تجربیات و نوآوری ها و بستری برای گذر از کتابداری نوین و شفاف نمودن نقش کتابدار پزشکی در ارتقای سواد سلامت عمومی است. وی همچنین گفت: این همایش پتانسیل هایی برای فارغ التحصیلان رشته کتابداری ایجاد می کند که همگان با اهمیت رشته کتابداری در بحث سلامت آشنا شوند. وی اظهار خوشنودی کرد که نسبت به همایش اول، تعداد مقالات بیشتری از شهرهای مختلف به

آمار شرکت کنندگان دومین همایش کتاب و خواندن
به تفکیک جنسیت

آمار شرکت کنندگان دومین همایش کتاب و خواندن
به تفکیک دانشجوی و دانش آموخته

• پنجمین کنگره پزشکی مبتنی بر شواهد کیش

پنجمین کنگره بین المللی سلامت مبتنی بر شواهد، یکی از بزرگترین گردهمایی های پزشکان، متخصصین، محققین و سیاستگذاران عرصه نظام سلامت مبتنی بر شواهد که با هدف تبادل اطلاعات، کشف فرصت های جدید برای هرچه بیشتر هم سو کردن شواهد تحقیقات در ۱۷-۱۹ آذر امسال با همکاری گروه کتابداری و اطلاع رسانی پزشکی در جزیره کیش برگزار گردید. در این گردهمایی که با حضور نائب رئیس مجلس شورای اسلامی، معاونت محترم تحقیقات دانشگاه علوم پزشکی تبریز، پزشکان، متخصصان، سیاستگذاران سلامت و اساتید خارجی از دانشگاههای مختلف دنیا از جمله کانادا، امریکا، هند، مصر، انگلستان و کشورهای همسایه تشکیل گردید، در مورد تحقیقات دانشگاهی نسل سوم و اهمیت تحقیقات الویت دار مبتنی بر مشکلات روز سیستم نظام سلامت صحبت به عمل آمد. همچنین برگزاری چنین نشست هایی بهترین فرصت برای تجمع سیاستگذاران و متخصصین سلامت در جهت تبادل افکار و ایده ها برای بهبود وضعیت نظام سلامت جامعه عنان شد. این کنگره ۳روزه در روز اول به صورت کارگاههای تخصصی و علمی برگزار گردید و در ادامه ۲روز کاری فشرده ضمن بیان تازه های مبتنی بر شواهد مشکلات و موانع نظام سلامت مبتنی بر شواهد و افزایش کیفیت خدمات بهداشتی درمانی در طی سخنرانی ها، مناظرات و پنل های متعدد بحث و تبادل نظر انجام شد.

دانشگاه، محیط اینترنت را برای انجام تکالیف خود در وهله اول ترجیح می دهند.

امروزه اینترنت یکی از ابزار های اساسی در ارائه خدمات کتابخانه ای می باشد. این ابزار اطلاعاتی نقش مهمی را برای تبادل اطلاعات در خدمات کتابخانه ای ایجاد کرده است. بنابراین برای هر دانشگاه پذیرفتن مفهوم کتابخانه الکترونیکی و کتابداری الکترونیکی در زمانی که در حال ایجاد خدمات کتابخانه ای خود می باشند بسیار ضروری است. در جهان علمی کتابخانه ها اجازه دسترسی به اطلاعات، در سطح جهانی را دارا می باشند در حالی که نقش بسیار مهم در توسعه مطالعات و تحقیق در هر کشور دارند. برای دانشمندان، کتابخانه های دانشگاهی می توانند محیط فیزیکی خود را برای تشویق و تقویت آموزش و پژوهش ایجاد کنند. به این منظور اجازه می دهد تا شرکت کنندگان در یک زمان بیش از یک کتاب استفاده کنند. بعلاوه آنها می توانند در زمینه اینکه چگونه یک کتاب را انتخاب کنند و یا چگونه از آن استفاده کنند، و یا چگونه از ابزارهای بازیابی منابع برای تخمین سودمندی^۹ منابع استفاده کنند، آموزش داده شوند (شیجا^{۱۱}، ۲۰۱۰). علاوه بر این توسعه نرم افزارها

کتابخانه های دیجیتال در کتابخانه های سنتی شد (کرالاپورا^۵، ۲۰۰۹). در جهان امروز محدودیتی برای اطلاعات وجود ندارد. موسساتی که بر کتابخانه های سنتی تاکید دارند، کتابخانه هایی را ایجاد کرده اند که فقط افرادی که از نظر مکانی به آنها نزدیک هستند، توانایی استفاده از آن کتابخانه را دارند. بنابراین، هر دانشگاه دارای یک کتابخانه با ساختار سنتی می باشد.

کتابخانه های دانشگاهی قسمت مهمی از پژوهش و تحصیل در هر دانشگاه می باشند. به صورت تاریخی، ساختار کتابخانه های دانشگاهی توسط سازمان هایی که به آنها خدمت رسانی می کنند تحت تاثیر فرار گرفته اند. اهداف دانشجویان در استفاده از کتابخانه نه تنها با توجه به دانشکده آنها بلکه به دانشجوی کارشناسی و کارشناسی ارشد بودن آنها متفاوت می باشد (تنوپیر^۶، ۲۰۰۳). در بیشتر کتابخانه ها اهداف دانشجویان در استفاده از کتابخانه ها برای دسترسی به گزارش کنفرانس ها، نشریات و کتاب های چاپی می باشد (بنکرافت^۷ و دیگران، ۱۹۹۸). با توسعه و گسترش اینترنت در ترکیه مطالعات درباره کتابخانه های الکترونیکی آغاز شده است و بیشتر این مطالعات درباره کتابخانه های دانشگاهی بوده است. گرچه بیشتر این تحقیقات متمرکز بر جستجو و حفاظت از کتاب های موجود در کتابخانه های سنتی از طریق اینترنت بوده اند. به معنای واقعی، ابزار های کتابخانه های الکترونیکی باید امکان دسترسی به تمامی منابع و داندلود آن منابع را از طریق کامپیوتر کاربران و از راه اینترنت فراهم سازد (اکچایول^۸ و دیگران، ۲۰۰۵). به گفته گراهام^۹ (۲۰۰۳) دانشجویان در مقطع کارشناسی

^۵. Keralapura

^۶. Tenopir

^۷. Bancroft

^۸. Akcayol

^۹. Graham

^{۱۰}. documents effectively

۱،۲،۱ ویژگی‌های رابطه‌ای و واسطه‌ای

- صفحات وب که بوسیله زبان XLM طراحی شده‌اند.
- هدف دیجیتال، مشتری رسانه‌های مبتنی بر جاوا.
- پشتیبانی از بیش از یک نوع فرمت فایل: JPEG, TIFF, BMP, PPT, PNG, PDF, DOC, AVI و بیشتر
- پشتیبانی از صفحات تصویری چندگانه
- پشتیبانی از پایگاه داده
- نمایه اسناد، انجمن فایل رسانه.
- معرفی و نظارت بر قانون حق مولف^{۱۱}
- نحوه عضویت.
- استفاده و نظارت بر منابع و تهیه گزارش‌های آماری

۲،۲،۱ تفاوت‌ها

- دستیابی به منابع از طریق وب (کراپورا، ۲۰۰۹)
- گزینه عضویت و نیازمندی‌ها (کراپورا، ۲۰۰۹)
- کاربران با توجه به نام کاربری و رمز عبور تعریف شده‌اند (چاودهی^{۱۲}، ۲۰۰۲).
- هرگونه محدودیت زمانی و مکانی وجود ندارد (شیجا، ۲۰۱۰^{۱۳})
- خدمات جستجو اطلاعات، کاوش و رزرو منابع به محیط الکترونیکی انتقال داده شده است.
- اسناد و مدارک از جمله کتاب‌ها و مجلات الکترونیکی را میتوان در قالب کتاب الکترونیکی و آنلاین خواند و همچنین در کامپیوتر به صورت فرمت زیپ^{۱۴} دریافت کرد.

و سیستم‌های اطلاعاتی و گسترش اینترنت باعث شده است تا کتابداران خود را با محیط دیجیتال به سرعت تطبیق دهند. تفاوت آشکار بین کتابخانه‌هایی که به سمت دیجیتالی شدن پیش رفته‌اند و بر مسائل حقوقی آن غلبه کرده‌اند و کتابخانه‌هایی که هنوز به صورت سنتی به خدمت رسانی می‌پردازند، می‌تواند دیدگاه‌های مربوط به دانشگاه‌ها را تغییر دهد. در این رابطه، آینده کتابخانه الکترونیکی دارای جایگاه مهمی در دانشگاه‌ها می‌باشد.

در ترکیه هم به دلیل ناکافی بودن دانشگاه‌ها و هم به دلیل شکست برای ایجاد کتابخانه در هر منطقه، کتابخانه‌های الکترونیکی نقش نسبتاً مهمی دارند. همچنین این حقیقت نباید نادیده گرفته شود که کتابخانه‌های الکترونیکی نیازمند به کارمند و ابزار کمتری نسبت به کتابخانه‌های سنتی می‌باشند؛ در نتیجه هزینه‌های کتابخانه‌های الکترونیکی کاهش می‌یابد (اکچایول و دیگران، ۲۰۰۵).

۱۰۱ هدف تحقیق

هدف این مطالعه تعیین نیازهای آشکاری می‌باشد که باید در فرایند طراحی و ایجاد کتابخانه‌های الکترونیکی مورد توجه قرار بگیرند. این نیازها شامل ویژگی‌های رابطه‌ای و واسطه‌ای، تفاوت‌ها، سهولت استفاده، قابل فهم بودن برای کاربران و معرفی مزایا و معایب استفاده از سیستم می‌باشند. در این رابطه، اعتقاد بر این است که دانشگاه‌ها با استفاده از کتابخانه الکترونیکی به دانشجویان خدمات بهتری را، بوسیله افزایش کیفیت آموزش، ارائه خواهند کرد.

۲،۱ ویژگی‌های مربوط به فرایند طراحی

¹¹ copy-right

¹² Chowdhury

¹³ Sheeja

¹⁴ zipped format

۳,۲,۱ سهولت استفاده

- تمامی منابع توسط کاربران در کامپیوتر شخصیشان دانلود می شوند و به صورت آنلاین مورد بررسی قرار می گیرند (چاودهبیری، ۲۰۰۲).

- دستیابی به هر منبع در هفت روز هفته به صورت ۲۴ ساعته (رز^{۱۵}، ۲۰۰۱)

- سهولت یادگیری به این صورت که کاربر می تواند به سرعت شروع به استفاده از آن بنماید (کلینگ و الیت^{۱۶}، ۱۹۹۴)

۴,۲,۱ قابلیت درک

- ساختار آسان و ساده بصری
- چکیده اطلاعات درباره هر منبع

۵,۲,۱ مزایای استفاده از سیستم

- پیشگیری از سایش اسناد مانند کتاب ها و مجلات و به ویژه آثار تاریخی و نوشته شده است.
- فرصتی برای دستیابی سریع به اطلاعات (یازار^{۱۷}، ۲۰۰۷)

- فرصتی را فراهم می آورند تا کاربران به اطلاعات اولیه درباره منابعی که تحقیق می کنند، بدون نیاز به تغییر محیط مطالعه، دست یابند.
 - کاهش بار کار از کارمندان کتابخانه
 - امنیت داده
 - بدون هزینه نصب و راه اندازی و بدون هیچ هزینه برای مکان یا کارکنان؛ یا حداقل هزینه برای این امر
 - بدون نیاز به مکان های بزرگ و وسیع
- ۶,۲,۱ معایب استفاده از سیستم
- اسناد در فرمت های مختلف به سیستم ارسال می شوند.
 - سختی خواندن اسناد بر روی صفحه نمایش
 - سیستم باید میزان خطا و همچنین خطای کاربری کمی داشته باشد و بتواند به آسانی این خطاها را تصحیح کند. حداقل باید بدون خطاهای فاجعه بار باشد (کلینگ و الیت، ۱۹۹۴).

۲. نتیجه گیری

گرچه کتابخانه های دانشگاهی بزرگ به صورت فیزیکی برای خدمت رسانی به دانشجویان ایجاد شده اند ولی منابعی که فراهم می آورند مهمتر از ابعاد فیزیکی آنها می باشند. به صورت کلی کتابخانه های سنتی، طراحی شده اند تا کارکردهای خود را، از جمله: تعامل اجتماعی، آموزش، اطلاع رسانی، آرشیو، حفاظت و اشتراک اطلاعات ادامه دهند. با توجه به افزایش توانایی دانشجویان مشکلاتی را که کتابخانه های سنتی تجربه می کنند در حال افزایش می باشد.

طبق گفته لانس (2003)^{۱۸} موفقیت دانشجویانی که در مدارس با کتابخانه های قوی و بزرگ حضور دارند از

¹⁸. Lance

¹⁵. Roes

¹⁶. Kling & Elliott

¹⁷. Yazar

References

- Abuzaid, R.A. & Singh, D.(2009). A framework for e-library services to support the e-learning environment in a secondary school: A case study, Paper presented at the 36th Annual Conference of the International Association of School Librarianship, July 16-20, 2007, in Taipei, Taiwan.
- Abuzaid, R.A.(2005). Preparation and training of employees in information technology field in the university libraries and information centers in the kingdom of saudi arabia. Masters dissertation, Jeddah: King Abdul Aziz University.
- Akçayol M.A., Şimşek M., & Bay İ. (2005). "Türkiye'de e-kütüphane çalışmalarının durum analizi ve öneriler", Akademik Bilişim 2005, Gaziantep Üniversitesi, Gaziantep, 02-04 Şubat.
- Bancroft, A.F., Croft, V.F., Speth, R., & Phillips, D.M. (1998). A forward-looking library use survey: WSU libraries in the 21st century. *Journal of Academic Librarianship*, 24(3), 216-224.
- Chowdhury, G.G. (2002). Digital libraries and reference services: present and future, *Journal of Documentation*, 58(3), 258-283.

۱۰٪ به ۲۰٪ افزایش می یابد. این گونه تصور می شود که، پیشنهادات کتابخانه ها در فرایند طراحی کتابخانه های الکترونیکی و پیشنهادات اعضای هیئت علمی در تعیین منابع بسیار مهم می باشد (تنوپیر^{۱۹}، ۲۰۰۳؛ والدمن^{۲۰}، ۲۰۰۳). با توجه به ابوزاید و سینگ (۲۰۰۵) خدمات ارائه شده توسط کتابخانه های الکترونیکی باعث می شود که دانشجویان در فرایند یادگیری شرکت داده شوند. به این صورت نگرش منفی دانشجویان نسبت به تکنولوژی ارتباطات و اطلاعات می تواند تا حدودی کاهش یابد. محققانی که مجبور بودند به کتابخانه با دیوارهای بیشمار بروند حالا می توانند اطلاعات مورد نیاز خود را در هر زمان در هر مکان و با هر نوع فرمت از طریق کتابخانه های بدون دیوار بدست آورند.

این مطالعه متمرکز است بر تعیین نیازهایی که باید در فرایند طراحی و ایجاد کتابخانه های الکترونیکی مورد توجه قرار بگیرند. این نیازها شامل ویژگی های رابطه ای و واسطه ای، تفاوت ها، سهولت استفاده، قابل فهم بودن برای کاربران و معرفی مزایا و معایب استفاده از سیستم می باشند. در این رابطه، اعتقاد بر این است که دانشگاه ها با استفاده از کتابخانه الکترونیکی به دانشجویان خدمات بهتری را بوسیله افزایش کیفیت آموزش، ارائه خواهند کرد.

برای نتیجه گیری، امروزه، اینترنت یکی از ابزارهای اساسی در ارائه خدمات کتابخانه ای می باشد. این ابزار ارتباطی نقش مهمی در تبادل اطلاعات و در نتیجه در خدمات کتابخانه ها دارا می باشند. بنابراین برای هر دانشگاه پذیرفتن مفهوم کتابخانه الکترونیکی و کتابداری الکترونیکی در حالی که در حال ایجاد خدمات کتابخانه ای خود می باشند بسیار ضروری می باشد.

¹⁹. Tenopir

²⁰. Waldman

(India). *The International Information & Library Review*, 42, 262-268.

Tenopir, C. (2003). *Use and users of electronic library resources: an overview and analysis of recent research studies. Council on Library and Information Resources*, Washington, D.C.

URL-1., URL-1. *The Research Library's Role in Digital Repository Services, Final Report of the ARL Digital Repository Issues Task Force, January 2009* www.arl.org/bm~doc/repository-services-report.pdf.

Wolpert, A. (1998). *Services to remote users: marketing the library's role. Library Trends*, 47(1), 21-41.

Waldman, M.(2003). *Freshmen's use of library electronic resources and self- efficacy. Information Research*, 8(2).

Available at:
<http://informationr.net/ir/8-2/paper150.html>.

Yazar, İ.(2007).*Kırsal türk edebiyatı çalışmalarında bilişim teknolojilerinden yararlanma ve e-kütüphane uygulamaları.*

Turkish Studies/Türkoloji Araştırmaları, Volume 2/3, 573-585.

Deddens, M. (2002). *Overview of integrated library systems, Educause Evolving Technologies Committee, University of Cincinnati, Draft, August 20, 2002.*

Available:
<http://www.educause.edu/ir/library/pdf/DEC0201.pdf>.

Graham, L. (2003). "Of course it's true; I saw it on the internet!": *Critical thinking in the internet era. Communications of the ACM* 46(5): 71-75.

Keralapura, M. (2009). *Technology and customer expectation in academic libraries: A special reference to technical / management libraries in Karnataka. The International Information & Library Review*, 41, 184-195.

Kling, R. & Elliott, M. (1994). *Digital library design for usability. In J. Schnase, J. Leggett, R. Furuta, & T. Metcalfe (Eds.), Proceedings of Digital Libraries'94 Conference 146-155. College Station, TX: Texas A&M University.*

Lance, K.C. (2003). *5 Roles for empowering school librarians, library research service, Colorado state Library: University of Denver.*

Roes, H. (2001). *Digital libraries and education: trends and opportunities. D-Lib Magazine*, 7. Retrieved April 12, 2010, from. <http://www.dlib.org/dlib/july01/roes/07roes.html>.

Sheeja, N.K. (2010). *Surveying scholars' perceptions of electronic environments: A case study of university libraries in Kerala*

